

Suvestinė redakcija nuo 2010-10-02 iki 2011-08-31

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1999, Nr. [43-1358](#), i. k. 0991010ISTAIII-1159

Nauja redakcija nuo 2003-04-01:

Nr. [IX-1250](#), 2002-12-10, Žin. 2002, Nr. 123-5537 (2002-12-24), i. k. 1021010ISTA0IX-1250

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKININKO ŪKIO ĮSTATYMAS

1999 m. gegužės 4 d. Nr. VIII-1159
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis Įstatymas nustato ūkininko teisinį statusą, ūkininko ir jo partnerių veiklos pagrindus, ūkininko ūkio įregistravimo bei išregistravimo sąlygas ir tvarką, ūkininkui teikiamą paramą ir ūkininko sodybos ar pagalbinio ūkio ir kitos paskirties (fermų, ūkio, šiltnamių, kaimo turizmo) pastatų statybos sąlygas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1420](#), 2008-01-17, Žin., 2008, Nr. 10-336 (2008-01-24), i. k. 1081010ISTA00X-1420

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Talkininkas** – fizinis asmuo, tarpusavio susitarimu ūkyje dirbantis nemokamai.
2. **Ūkininkas** – fizinis asmuo, kuris vienas arba su partneriais verčiasi žemės ūkio veikla ir miškininkyste, o jo ūkis yra įregistruotas Ūkininkų ūkių registre.
3. **Ūkininko partneris** – fizinis asmuo (ūkininko sutuoktinis, pilnametis šeimos narys ar kitas fizinis asmuo), kuris kartu su ūkininku verčiasi žemės ūkio veikla ir miškininkyste pagal sudarytą jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį.
4. **Ūkininko sodyba** – nuosavybės teise priklausančiame žemės sklype pastatytas vienas gyvenamosios paskirties pastatas su pagalbinio ūkio ir kitos paskirties (fermų, ūkio, šiltnamių, kaimo turizmo) pastatais, reikalingais ūkininko veiklai vykdyti.
5. **Ūkininko ūkis** (toliau – **ūkis**) – ūkininko turtinių ir asmeninių neturtinių teisių ir prievolių visuma.
6. Kitos šiame Įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos kituose įstatymuose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1420](#), 2008-01-17, Žin., 2008, Nr. 10-336 (2008-01-24), i. k. 1081010ISTA00X-1420

3 straipsnis. Įstatymo subjektas ir jo teisinis statusas

1. Įstatymo subjektas yra ūkininkas.
2. Ūkininko statusą fizinis asmuo įgyja nuo ūkio įregistravimo Ūkininkų ūkių registre. Ūkininkas šio statuso netenka nuo ūkio išregistravimo iš Ūkininkų ūkių registro.
3. Ūkininkas privalo turėti bent vieną sąskaitą Lietuvos Respublikoje, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje įregistruotame banke arba kitoje kredito įstaigoje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1023](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 118-5996 (2010-10-02), i. k. 1101010ISTA0XI-1023

ANTRASIS SKIRSNIS ŪKININKO VEIKLOS PAGRINDAI

4 straipsnis. Veiklos sritys ir sąlygos

1. Ūkininkas ir jo partneriai nusteigdami įmonės verčiasi žemės ūkio veikla, miškininkyste ir kitokia įstatymų neuždrausta veikla, kuriai nereikia steigti įmonės.
2. Ūkininkas žemės ūkio veiklai naudoja nuosavybės teise turimą ir (arba) nuomos, panaudos ar kitais pagrindais valdomą žemės ūkio paskirties ir (arba) miško žemę bei (arba) vandens telkinius. Jei ūkininko pajamos per metus neviršija 12 minimaliųjų gyvenimo lygių dydžio, jis Vyriausybės nustatyta tvarka turi teisę gauti papildomas socialines išmokas.
3. Ūkininkas arba jo partneris (partneriai) turi turėti Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytą profesinį pasirengimą ūkininkauti.
4. Žemės ūkio veikla, miškininkyste ir kitokia įstatymų neuždrausta veikla, kuriai nereikia steigti įmonės, ūkininkas gali verstis vienas arba kartu su fiziniais asmenimis (partneriais), sudaręs jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį. Ūkininkas ir jo sutuoktinis jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį sudaro tuo atveju, kai yra sudaryta vedybų sutartis.
5. Ūkininko partneriai turi būti nurodyti Ūkininkų ūkių registre. Ūkininko sutuoktinis, jei nėra sudaryta jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis, jo paties pageidavimu gali būti nurodytas Ūkininkų ūkių registre kaip partneris.

5 straipsnis. Darbo ir turtiniai santykiai

1. Ūkininkas su samdomais fiziniais asmenimis sudaro darbo sutartis teisės aktų nustatyta tvarka. Šių sutarčių ypatumus nustato Vyriausybė.
2. Ūkininkas su partneriais, nurodytais Ūkininkų ūkių registre, ir talkininkais darbo sutarčių nesudaro.
3. Ūkininko ir jo partnerių turto valdymą ir naudojimą nustato Civilinis kodeksas.

TREČIASIS SKIRSNIS ŪKININKO ŪKIO REGISTRAVIMAS

6 straipsnis. Ūkininkų ūkių registras ir registravimo duomenys

1. Ūkis turi būti įregistruotas Ūkininkų ūkių registre ūkininko vardu.
2. Ūkius Ūkininkų ūkių registre registruoja savivaldybės administracija Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.
3. Ūkininkų ūkių registre turi būti nurodyti šie ūkio duomenys:
  - 1) ūkininko vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta;
  - 2) ūkininko žemės naudojimo teisinis pagrindas;
  - 3) ūkininko nuosavybės teise valdomos ir (arba) nuomos, panaudos ar kitais pagrindais naudojamos žemės kadastriniai duomenys;
  - 4) žemės ūkio ir kitokios veiklos pobūdis (pagrindinė ir papildoma veikla);
  - 5) ūkio įregistravimo data ir ūkininko ūkio įregistravimo pažymėjimo numeris.
4. Jeigu yra registruojamas ūkis, kurio ūkininkas žemės ūkio veikla verčiasi kartu su kitais asmenimis (partneriais), turi būti papildomai nurodyta:
  - 1) jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties sudarymo data;
  - 2) partnerių vardai, pavardės, asmens kodai, gyvenamoji vieta;
  - 3) partnerių bendrai veiklai skirtos žemės naudojimo teisinis pagrindas ir žemės kadastriniai duomenys, jei partneriai bendrai veiklai skiria žemę;
  - 4) asmuo arba asmenys, turintys teisę veikti visų partnerių vardu.

7 straipsnis. Ūkio įregistravimo dokumentai

1. Ūkiui įregistruoti Ūkininkų ūkių registre asmuo pateikia šiuos dokumentus:
  - 1) asmens prašymą įregistruoti ūkį;

- 2) asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą;
- 3) ūkininku registruojamo asmens žemės nuosavybės ar kitais pagrindais naudojamos žemės valdymo ir naudojimo teisę suteikiančių dokumentų kopijas;
- 4) registruojamo asmens nuosavybės teise turimo ar kitais pagrindais naudojamo žemės sklypo plano arba schemos kopiją;
- 5) dokumento, patvirtinančio asmens profesinį pasirengimą ūkininkauti, kopiją.

2. Jeigu ūkininkas žemės ūkio veikla verčiasi kartu su kitais asmenimis (partneriais), turi būti papildomai pateikiama:

- 1) partnerių asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų kopijos;
  - 2) jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties kopija;
  - 3) partnerių bendrai veiklai skirtos nuosavybės teise priklausančios žemės nuosavybės teisę patvirtinančių ar kitais pagrindais naudojamos žemės valdymo ir naudojimo teisę suteikiančių dokumentų bei žemės sklypo plano arba schemos kopijos, jei partneriai bendrai veiklai skiria žemę;
  - 4) ūkininko sutuoktinio prašymas įregistruoti jį partneriu šio Įstatymo 4 straipsnio 5 dalyje nurodytu atveju.
3. Su šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų dokumentų kopijomis kartu turi būti pateikiami ir jų originalai arba notaro patvirtinti dokumentų nuorašai.

8 straipsnis. Ūkio įregistravimas

1. Ūkis įregistruojamas, jei pageidaujančio įregistruoti ūkį asmens pateikti dokumentai atitinka šio Įstatymo 4 straipsnyje nurodytas sąlygas.

2. Ūkis turi būti įregistruotas ir ūkio įregistravimo pažymėjimas išduotas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo dokumentų, nurodytų 7 straipsnyje, pateikimo. Jeigu ūkį įregistruoti atsisakoma, priežastys nurodomos raštu. Atsisakymas įregistruoti gali būti skundžiamas teismui įstatymų nustatyta tvarka.

3. Ūkis neįregistruojamas, jeigu:

- 1) ūkininko veiklos pagrindai neatitinka šio Įstatymo 4 straipsnyje nurodytų sąlygų;
- 2) pateikti ne visi ūkininko ūkiui įregistruoti reikiami dokumentai;
- 3) pateikti dokumentai neatitinka teisės aktų reikalavimų.

4. Jeigu ūkiui įregistruoti pateiktuose dokumentuose nurodyti duomenys pasikeičia, ūkininkas per 6 mėnesius nuo šių pokyčių atsiradimo dienos privalo pateikti savivaldybės administracijai prašymą, kad šiuos pakitimus įregistruotų, ir dokumentus, patvirtinančius, kad duomenys pasikeitė.

8¹ straipsnis. Ūkininko ūkio duomenų pasikeitimo įregistravimas ūkininkui mirus

Ūkininkui mirus, jeigu įpėdinis tęsia ūkio veiklą, registro tvarkymo įstaigai pateikiami ūkio įregistravimo pažymėjimas ir prašymas įregistruoti ūkį įpėdinio vardu kartu su tai patvirtinančiais ir kitais dokumentais, nurodytais šio Įstatymo 7 straipsnyje.

Papildyta straipsniu:

Nr. [X-1420](#), 2008-01-17, *Žin.*, 2008, Nr. 10-336 (2008-01-24), i. k. 1081010ISTA00X-1420

9 straipsnis. Ūkio išregistravimas

1. Ūkis iš Ūkininkų ūkių registro išregistruojamas:

- 1) ūkininko prašymu;
- 2) ūkininkui mirus, jeigu nėra įpėdinio ir ūkio veikla toliau netęsiamą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [X-427](#), 2005-12-06, *Žin.*, 2005, Nr. 148-5390 (2005-12-20), i. k. 1051010ISTA000X-427

Nr. [X-1420](#), 2008-01-17, *Žin.*, 2008, Nr. 10-336 (2008-01-24), i. k. 1081010ISTA00X-1420

3) teismo sprendimu.

2. Ūkį iš Ūkininkų ūkių registro išregistruoja savivaldybės administracija. Priimtas sprendimas dėl išregistravimo gali būti skundžiamas teismui įstatymų nustatyta tvarka.

KETVIRTASIS SKIRSNIS
PARAMA ŪKININKUI IR ŪKININKO SODYBOS STATYBOS SĄLYGOS

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [X-1420](#), 2008-01-17, *Žin.*, 2008, Nr. 10-336 (2008-01-24), i. k. 1081010ISTA00X-1420

10 straipsnis. Parama ūkininkui

1. Ūkininkui ir jo partneriams, kurių pajamos iš žemės ūkio veiklos per kalendorinius metus yra ne mažesnės kaip 50 procentų visų gautų pajamų, taikomi įstatymų nustatyti lengvatiniai apmokestinimo tarifai.

2. Vyriausybė, teikdama prioritetą jauniems (iki 40 metų) ūkininkams, nustato jų įsikūrimo ir kvalifikacijos kėlimo paramos formą ir dydį.

3. Ūkininkams teikiama kitą paramą nustato Žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymas bei kiti teisės aktai.

4. *Neteko galios nuo 2009-03-05.*

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-2538](#), 2004-11-04, *Žin.*, 2004, Nr. 171-6298 (2004-11-26), i. k. 1041010ISTA0IX-2538

Nr. [XI-178](#), 2009-02-19, *Žin.*, 2009, Nr. 25-980 (2009-03-05), i. k. 1091010ISTA00XI-178

5. Vienintelis darbingas ūkininko partneris karinės prievolės atlikti nešaukiamas.

11 straipsnis. Ūkininko sodybos statybos sąlygos

1. Nerengiant detaliųjų planų žemės ūkio paskirties žemėje ūkininkas gali statyti vieną ūkininko sodybą, išskyrus miestams po 1995 m. birželio 1 d. nustatyta tvarka priskirtose teritorijose. Ūkininko sodyba ar pagalbinio ūkio ir kitos paskirties (fermų, ūkio, šiltnamių, kaimo turizmo) pastatai statomi nuosavybės teise priklausančiame žemės ūkio paskirties žemės sklype, ne mažesniame kaip 0,5 hektaro.

2. Leidimas statyti ūkininko sodybą išduodamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymu.

Papildyta straipsniu:

Nr. [X-1420](#), 2008-01-17, *Žin.*, 2008, Nr. 10-336 (2008-01-24), i. k. 1081010ISTA00X-1420

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

REPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1250](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 123-5537 (2002-12-24), i. k. 1021010ISTA0IX-1250

Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2538](#), 2004-11-04, *Žin.*, 2004, Nr. 171-6298 (2004-11-26), i. k. 1041010ISTA0IX-2538

Lietuvos Respublikos garantinio fondo įstatymo, Įmonių bankroto įstatymo, Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo, Žemės ūkio bendrovių įstatymo, Ūkininko ūkio įstatymo pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-427](#), 2005-12-06, *Žin.*, 2005, Nr. 148-5390 (2005-12-20), i. k. 1051010ISTA000X-427

Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1420](#), 2008-01-17, Žin., 2008, Nr. 10-336 (2008-01-24), i. k. 1081010ISTA00X-1420

Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo 1, 2, 9 straipsnių pakeitimo ir papildymo, ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo bei Įstatymo papildymo 8(1), 11 straipsniais įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-178](#), 2009-02-19, Žin., 2009, Nr. 25-980 (2009-03-05), i. k. 1091010ISTA00XI-178

Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1023](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 118-5996 (2010-10-02), i. k. 1101010ISTA0XI-1023

Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymas